

Стрілець Марина Вікторівна – магістрантка II курсу російсько-українського відділення філологічного факультету Донбаського державного педагогічного університету (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: marina_strilets@ukr.net

Strilets Marina Victorivna – Master's Degree Programme student, Department of Russian and Ukrainian Languages, Faculty of Philology, Donbas State Teachers' Training University (Sloviansk, Ukraine). E-mail: marina_strilets@ukr.net

УДК 373.542

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В ЛИТВІ В ПОСТРАДЯНСЬКИЙ ПЕРІОД

І. В. Озарчук

У статті проведено аналіз розвитку сучасної іношомовної освіти у Литовській Республіці під впливом інтеграційних та глобалізаційних процесів кінця XX – початку XXI століття. Проаналізовано теоретичні підходи до формування змісту іношомовної освіти у Литві. З'ясовано роль іношомовної освіти на сучасному етапі функціонування дошкільної, шкільної, та вищої освіти в Литовській Республіці.

Доведено, що багатомовність у країнах Балтії викликана потребою Європейського суспільства, а саме розвитком почуття включеності кожної особи у суспільне життя і спільне демократичне громадянство усіх європейців.

Виокремлено роль мотивації та необхідність вивчення та володіння більш ніж однією іноземною мовою школярами та студентами, а також піднято питання про запровадження вивчення іноземних мов починаючи з дитячого садка. Обґрунтовано доцільність інтеграції знань та умінь майбутніх вчителів іноземної мови.

Окреслено необхідність володіння державною (литовською) мовою усіма громадянами Литовської Республіки, а також іноземцям з правом на постійне чи тимчасове проживання задля забезпечення безперешкодної інтеграції в суспільне життя.

Зосереджено увагу на навчальних цілях освіти іноземної мови, а також на внутрішніх та зовнішніх причинах, які передували розробці та затвердженню навчальних планів литовської системи освіти.

Доведено, що литовський закон сприяє плурилінгвізму, так як громадяни Литовської Республіки є багатомовними - дві третини

населення здатні говорити принаймні двома іноземними мовами, що в кілька разів перевищує середній показник Євросоюзу.

Ключові слова: іношомовна освіта, Литовська Республіка, комунікативна компетентність, плурилінгвізм, цілі навчання іноземних мов.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Численні громадянські, культурні та соціальні зміни в усьому світі та Європі різко вплинули на мовну політику в Литві, оскільки країна рухається до швидких змін та нових викликів. Розширення можливостей при вступі до Європейського Союзу, спілкування та співпраця зі світовими лідерами змусило освітню систему в Литві ініціювати процеси змін у галузі вивчення іноземної мови, враховуючи зростання актуальності знання іноземних мов в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення цієї проблеми на які спирається автор. Останнім часом питання іношомовної освіти стали предметом уваги багатьох українських та зарубіжних науковців, зокрема С. Сисоєвої та Т. Кристопчук (2012) «Освітні системи країн Європейського Союзу», О. Першукової (2009) «Стратегія Європейських країн у галузі навчання іноземних мов», Ю. Талалай (2013) «Модернізація навчання іноземних мов у старшій школі країн Центральної Європи в умовах мультилінгвізму», М. Тадеєвої (2012) «Концептуальні засади розвитку іношомовної освіти в європейських країнах». У державному звіті Литви за 2004 рік, в частині 3 було чітко визначено Загальні тенденції та документи про викладання іноземної мови в Литовській Республіці, та їх застосування на практиці (Country Report. Lithuania, 2003/2004). Також над проблемою навчання іноземної мови в країнах Євросоюзу, зокрема в Литві та Фінляндії, їх компаративістикою займався американський науковець Бра Бейлі (2017). Мартін Хоуп (2012) у своїй праці «Багатомовна Європа: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі» аналізує мовну політику і практику на всіх рівнях освіти, співставляє мовну практику у відповідних галузях суспільного життя з європейськими стандартами та демонструє успішний досвід у сфері багатомовності.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим прив'язується означена стаття. У наш час литовське населення почало по-різному сприймати мову, вони більше усвідомили переваги, володіння іноземними мовами в Європейському Союзі та за його межами, особливо через перспективу спілкування, навчання та пошуку кращої

роботи. Відповідно увагу до вивчення іноземної мови приділяють, починаючи вже з дитячого садка.

Таким чином, питання актуальності вивчення іноземної мови в Литовській Республіці посідає важливе місце під час підготовки нових шкільних програм, де створюються вимоги для навчання іноземних мов як невід'ємної частини розвитку особистості упродовж життя.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою нашої статті є визначення напрямків розвитку іншомовної освіти у загальній стратегії розвитку освітньої системи в Литві, аналіз теоретичних підходів до формування змісту іншомовної освіти у Литві, а також з'ясування ролі іншомовної освіти на сучасному етапі її функціонування в Литовській Республіці.

Виклад основного матеріалу. Литовці вважаються однією з етнічних груп в Прибалтиці. Хоча в Литві проживає близько 2 944 459 осіб, в інших країнах проживає щонайменше ще один мільйон. Як правило, вони знаходяться в США, Бразилії, Канаді, Колумбії, Росії, Великобританії та Ірландії.

Державною мовою є литовська, яка також є однією з двох живих балтійських мов. Цікавий факт про мову в тому, що ще на початку XIX століття було зауважено схожість литовської мови до санскриту. Лінгвісти констатують, що литовська мова зберігає риси цієї давньої мови, і вона насправді не дуже спрощена (Living in Lithuania, с. 1).

Велика кількість литовців є багатомовними; дві третини населення вважають, що здатні говорити принаймні двома іноземними мовами. Це в кілька разів перевищує середній показник Євросоюзу. Згідно з даними Євростату, 66,1% населення Литви, у віці від 25 до 64 років, можуть говорити на двох або більше іноземних мовах, 31,5% – однією іноземною мовою, а лише 2,5% населення не може говорити ніякими іноземними мовами. Іноземні мови, якими литовці говорять найбільше – це англійська та російська (Living in Lithuania, с. 1).

На думку О. Першукової (2009), сьогодні галузь навчання іноземних мов, як в Європейському Союзі, так і в Україні, поряд з іншими предметами гуманітарного профілю відіграє особливу роль у формуванні та розвитку особистості громадян інтегрованої Європи. В умовах багатомовного та полікультурного суспільства галузь навчання іноземних мов має задовольняти потреби багатьох мільйонів громадян, створити необхідні умови для особистісно-зорієнтованого навчання іншомовного спілкування в основі якого є учень із власними потребами та інтересами (Першукова, 2009, с. 94).

У державному звіті Литовської Республіки за 2004 рік, у 3 розділі група литовських науковців на чолі з Dr. Loreta Zadeikaite, Nijole Bazariene наголошують на тому, що після відновлення незалежності в Литві 11 березня 1990 року та започаткування освітньої реформи стратегію та навчальний план вивчення іноземної мови довелося суттєво змінити, відповідно методологія навчання іноземної мови також суттєво змінилася. Це була складна робота, що вимагала активних творчих зусиль. Школа пов'язувала головну мету своєї діяльності з конкретними цілями в навчанні предмету, в тому числі іноземних мов. Освітня реформа мала міцний концептуальний фундамент, про це свідчить «Концепція національної школи» (1988), де освіта сприймалася як складова національної культури. Принципи національної освіти були визначені ще в 1992 році в Загальній концепції освіти в Литві, згідно з якою реформа освіти була безпосередньо пов'язана з розвитком сучасної нації, відкритого суспільства та демократичної держави (Country Report. Lithuania. 2003/200, с. 34).

У висновках ЄС (2002) також наголошувалось на важливості вжиття заходів, спрямованих на те, щоб запропонувати дітям можливість вивчати з раннього віку дві або, в разі потреби, більшу кількість мов на додаток до їхньої рідної мови, а також на необхідності забезпечення якомога більшої розмаїтості мов.

У державному звіті Литви наголошується на таких освітніх державних документах як проект загальної навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів у Литві, який був опублікований у 1994 р, а перший проект загальних навчальних планів та стандартів загальноосвітніх шкіл для 1-10 класів, було видано у м. Вільнюс, змінено та розроблено у 1997 р. В ньому визначено основні причини змін в галузі вивчення іноземної мови в соціокультурному контексті та з точки зору дидактики предмету. Визначилися також конкретні зміни у змісті деяких нових термінів лінгводидактики, розглядалися основні цілі та завдання освіти. Цей документ ініціював впровадження нової шкільної програми, яка була викладена в стандартах досягнень та загальних навчальних програм. Всі ці вихідні документи дозволили демократизувати та гуманізувати освіту, спрямовану на розвиток незалежної особистості, здатної самостійно створити власне життя (Country Report. Lithuania. 2003/200, с. 34).

Розробленню та затвердженню навчальних планів литовської системи освіти, на думку науковців Loreta Zadeikaite, Nijole Bazariene, передували внутрішні та зовнішні причини. Внутрішні соціальні причини розроблення навчальних планів з іноземних мов полягали у зміні політичної ситуації в Литві, яка передбачала можливості вибору шляхів і умов життя та

професійної діяльності, необмежені можливості зустрічатися з людьми з інших країн. Зовнішні соціальні причини – це культурна, політична та економічна інтеграція націй та країн, та необхідність захисту соціокультурної ідентичності. Всі ці зміни наклали вимогу вивчати іноземні мови. Це була необхідність тих часів, розвиток глобальних подій у світі, таких як швидкий технічний прогрес, розвиток інформаційного суспільства, створення та розвиток таких комунікацій, як електронна пошта, Інтернет тощо. Всі ці обставини ще більше сприяли вивченню іноземних мов та користуванню ними (Country Report. Lithuania, 2003/2004, с. 35).

Як і будь-який інший шкільний предмет, іноземна мова в литовських школах розвиває загальні навички учнів. Вони включають в себе приватне, соціальне, комунікативне, критичне мислення і рішення проблем. Таким чином, ідея навчання іноземних мов в литовських школах полягає в тому, щоб показати, що мова є інструментом для отримання і передачі інформації. Школярі розвивають навички автономного навчання, використовуючи словники, довідники та новітні інформаційні технології. Навчальні цілі освіти іноземної мови дуже важливі. Коли школярі вивчають іноземні мови, вони розвивають свою індивідуальність і зміцнюють такі цінності, як відкритість до мови і культури даної країни, готують себе до життя в багатонаціональному суспільстві (Country Report. Lithuania, 2003/200, с. 35).

На думку М. Тадеєвої (2012), важливим є також пізнавальний аспект іноземної освіти, який базується на оволодінні культурним цінностями народу, що відбувається на трьох рівнях: на рівні сприймання (пізнавальне значення знань); на спеціальному рівні (прагматичне значення знань); на рівні особистісного значення (ціннісний аспект). Проте в процесі іноземної освіти неможливо засвоїти всю культуру країни мови, що вивчається, а необхідно побудувати модель, що має містити знання про систему мови, функції мови як засобу спілкування, основи мовного етикету, невербальні засоби спілкування, статус мови та історію її розвитку, її роль і місце у світі, взаємозв'язок з рідною мовою, фонові знання, що включають власні назви, прислів'я, фразеологізми тощо (Хоуп, 2012, с. 238).

Американський дослідник Бра Бейлі (2017) у своєму компаративістичному дослідженні описує, проводить паралелі та зіставлення між фінською системою освіти іноземної мови та литовською і зазначає, що лінгвістична політика Литви є менш ефективною стосовно вивчення іноземних мов, ніж фінська. Він акцентує увагу на тому, що

литовцям варто запозичити найкращі практики з боку Фінляндії для вдосконалення власної системи освіти.

Зважаючи на вимоги сьогодення, іноземна освіта в Литві впроваджується починаючи з дитячого садка. Батьки дітей приділяють цьому значну увагу, зважаючи на вік дітей та досить швидко запам'ятовування іноземної мови дитиною. За даними Міністерства освіти, у Литві функціонує близько 700 дошкільних закладів. У більшості з них мовою навчання є литовська, але більшість дітей дошкільного віку починають вивчати іноземну мову за один чи два роки до школи. Проте є багато дошкільних закладів, в яких діти, на прохання батьків, починають вивчати інші мови (зазвичай англійську) з трьох років (Талалай, 2013, с.114).

Мартін Хоуп (2012) зазначає у своїй праці, що згідно з програмою, прийнятою Міністерством освіти, навчання в системі початкової освіти здійснюється рідними мовами (литовською, російською, польською, івритом і білоруською). Вивчення іноземних мов (англійської, французької або німецької) є обов'язковим, починаючи з другого класу школи. Велика увага у Литві приділяється підготовці вчителів. Відповідно у початкових школах дозволено працювати лише тим особам, які отримали кваліфікацію вчителя початкової школи, а викладати іноземні мови дозволено лише тим, хто має певний рівень володіння іноземною мовою. Що стосується середньої ланки освіти, Стаття 30 Закону про освіту наголошує, що кожному громадянину Литовської Республіки і іноземцям з правом на постійне чи тимчасове проживання задля забезпечення безперешкодної інтеграції в суспільне життя гарантується навчання державною мовою і вивчення державної мови. В середній школі обов'язковим також є вивчення однієї іноземної мови. Зазвичай учні продовжують вивчення тієї самої мови, яку вони обрали у початковій школі (англійської, німецької чи французької), але вони також можуть обрати й іншу іноземну мову. Відповідно до загальних навчальних планів для базової і середньої освіти (2011-2013 рр.), учні можуть обирати другу іноземну мову з таких мов, як от: англійська, латвійська, польська французька, російська, німецька тощо. Школа має уможливити вибір другої іноземної мови з принаймні двох додаткових іноземних мов і забезпечити належні умови для вивчення обраної мови.

Стаття 48 Закону про освіту визначає того, хто має право працювати вчителем іноземної мови: особа, яка отримала вищу або неповну вищу освіту і має кваліфікацію педагога. В Литовському педагогічному університеті забезпечується підготовка з широкого спектру спеціальностей. Цей заклад готує вчителів литовської, російської,

польської і білоруської як рідних мов, а також вчителів англійської, німецької і французької як іноземних мов (Bailey, 2017).

Що стосується мов в професійно технічній та вищій освіті, то професійно-технічні училища в першу чергу орієнтовані на вивчення предметів, пов'язаних з професією, вивченню мов у таких навчальних закладах, дійсно, приділяється менше уваги. Проте в професійно технічних училищах, що надають після закінчення навчання атестат про середню освіту, викладання іноземних мов здійснюється відповідно до програм і стандартів, ухвалених Міністерством освіти. За спостереженнями, учні цього освітнього рівня найчастіше обирають російську в якості першої іноземної мови (можливо, це є результатом специфіки обраної спеціальності).

Університети Литви реалізують свою власну мовну політику. Наприклад, у Вільнюському університеті латина є обов'язковою дисципліною для всіх студентів філологічного факультету, і на додаток до предметів з литовської філології факультет пропонує навчальні програми з російської, польської, англійської, німецької, французької і скандинавської філології. Особливо популярними серед студентів факультету є подвійні спеціальності, що поєднують вивчення литовської з вивченням інших мов, а саме: польської, німецької, іспанської, італійської, естонської, латвійської, турецької, словенської і чеської. У перші роки навчання в університеті студенти в певному обсязі вивчають іноземні мови. В цілому, більшість студентів продовжує поглиблене вивчення першої чи другої іноземних мов із числа тих, що вони обирали у школі. Однак останнім часом намітилася тенденція до вивчення мов, які не вивчалися у школі (наприклад, португальської або польської). Литовські студенти-філологи також зобов'язані відвідувати навчальні курси з латвійської, польської і латинської мов. Інші університети обирають іноземні мови з урахуванням їхніх специфічних потреб з очевидною перевагою англійської мови. Університети також пропонують усе більшу кількість навчальних програм, що викладаються англійською (особливо на рівні магістратури). Таким чином, вони намагаються залучити більше студентів з інших країн. Громадяни Литви, що належать до польської меншини, можуть навчатися польською на всіх освітніх рівнях (Галалай, 2013, с. 115).

Також слід зауважити, що тісний зв'язок між освітою і рідною мовою є дуже важливим. Щоб уникнути будь-якого втручання, різні явища в мовах порівнюються, і спілкування між викладачами та інтеграцією навчальних матеріалів сприяють тому. Комунікативні навички, розроблені на рідній мові, які додатково поліпшені шляхом навчання іноземної мови, відіграють позитивну роль, що задовольняє потреби рідного навчання і

вивчення інших предметів мови. Вони також дозволяють учням підготуватися до свого повсякденного життя і професійної діяльності.

Вартою уваги, в тому ж числі і для української молоді, на сьогодні також є литовська державна стипендіальна програма, призначена для студентів, викладачів та дослідників іноземних вищих навчальних закладів та дослідницьких установ, в тому числі і українських, які дозволять їм навчатися у вищих навчальних закладах Литовської Республіки. Студенти, викладачі та дослідники з різних галузей науки або дослідження можуть подати заявку на державну стипендію в Литві.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Відтак, ми довели, що литовський закон заохочує і сприяє плюрилінгвізму (багатомовності індивідів). Проте ефективна реалізація Європейської стратегії багатомовності все ще залишається проблемою, якій не вистачає інституційної координації, а також чітко визначеного розподілу обов'язків. Науковець Мартін Хоуп (2012) звертає увагу також на перспективні ініціативи та пілотні проекти, які були започатковані з 2010 року, а саме ініціатива «Нагорода Посла в мовній галузі» (Languages Ambassador's Awards) сприяє багатомовності в Литві. Зазначений щорічний захід координується Фондом підтримки освітніх обмінів (Education Exchanges Support Foundation) в партнерстві з іншими установами (включаючи Британську Раду). Звання Посла Року в мовній галузі вже було присуджено окремій особі (2010), комерційному підприємству (2011), а у 2012 р. його буде присуджено школі. Організатори Нагороди посла в мовній галузі прагнуть сприяти усвідомленню того, що інвестиції у мовну галузь окупаються як на індивідуальному, так і на бізнесовому рівнях, а також заохочують стратегічне планування інвестицій у викладання мов на державному рівні у Литві.

Заслуговує на увагу в подальших дослідженнях також аналіз особливостей запровадження іноземної мови в шкільну освіту Литви, методи та структура викладання іноземної мови на різних етапах її вивчення.

Література

1. Першукова О. Модернізація навчання іноземних мов у європейському освітньому просторі. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2009. № 1. С. 93–104.
2. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник. Рівне : Овід, 2012. 352 с. (93с.)
3. *Тадєєва М. І. Концептуальні засади розвитку іноземної освіти в європейських країнах. Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Філологічна. 2012. Вип. 25. С. 237-240.*

4. Талалай Ю. О. Модернізація навчання іноземних мов у старшій школі країн Центральної Європи в умовах мультилінгвізму: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2013.
5. Хоуп М. «Багатомовна Європа»: тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі. Київ : Ленвіт, 2012. 168 с. (114с.).
6. Bailey B. The Lithuanian Balance: National Language Retention and Foreign Language Education in a Global Context. Undergraduate Honors Theses. 1283. 2017. URL: https://scholar.colorado.edu/honr_theses/1283.
7. Country Report. Lithuania. Language Education Policy Profile. The Ministry of Education and Science of the Republic of Lithuania. Vilnius, 2003/2004. 98. URL: https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Country_Report_Lithuania_EN.pdf
8. Europeans' language skills on the rise. URL : <http://www.euractiv.com/en/culture/europeans-language-skills-rise/article-152828>.
9. Lietuvos ekonomikos perspektyvos. DnB NORD bankas, 2009, 2. LR Visuomenės informavimo įstatymas, 1996 m. liepos
10. Living in Lithuania. URL: http://www.studyinlithuania.lt/en/living_in_lithuania/cultureandclimate/lithuanians

References

1. Pershukova, O. (2009). Modernizatsiya navchannya inozemnykh mov u yevropeys'komu osvitu'omu prostori [Modernization of teaching foreign languages in the European educational space]. *Porivnyal'no-pedahohichni studiyi*, # 1, 93–104 (ukr).
2. Sysoyeva, S. O., & Krystopchuk T. Ye. (2012). *Osvitni systemy krayin Yevropeys'koho Soyuzu: zahal'na kharakterystyka: navchal'nyy posibnyk [Educational systems of the countries of the European Union: general characteristics: tutorial]*. Rivne: Ovid (ukr).
3. Tadeyeva, M. I. (2012). Kontseptual'ni zasady rozvytku inshomovnoyi osvity v yevropeys'kykh krayinakh [Conceptual principles of development of foreign language education in European countries]. *Naukovi zapysky [Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya»]*, Ser. : Filolohichna, 25, 237-240 (ukr).
4. Talalay, Yu. O. (2013). *Modernizatsiya navchannya inozemnykh mov u starshiy shkoli krayin Tsentral'noyi Yevropy v umovakh mul'tylinhvizmu* [Modernization of the teaching of foreign languages in the high school of Central European countries under the conditions of multilingualism] (Candidate of Pedagogical Sciences Thesis). Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University, Drohobych (ukr).
5. Khoup, M. (2012). «Bahatomovna Yevropa»: tendentsiyi u politytsi i praktytsi mul'tylinhvizmu v Yevropi [«Multilingual Europe»: trends in the policies and practices of multilingualism in Europe]. Kyiv: Lenvit (ukr).
6. Bailey, B. (2017). *The Lithuanian Balance: National Language Retention and Foreign Language Education in a Global Context*. (Undergraduate Honors Theses). 1283. Retrieved from https://scholar.colorado.edu/honr_theses/1283 (eng).

7. The Ministry of Education and Science of the Republic of Lithuania (2003-2004). *Country Report. Lithuania*. Language Education Policy Profile, Vilnius, 98. Retrieved from https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Country_Report_Lithuania_EN.pdf (eng).
8. Europeans' language skills on the rise. Retrieved from <http://www.euractiv.com/en/culture/europeans-language-skills-rise/article-152828> (eng).
9. Lietuvos ekonomikos perspektyvos (2009). DnB NORD bankas, 2. LR Visuomenės informavimo įstatymas, 1996 m. Liepos (eng).
10. Living in Lithuania. Retrieved from http://www.studyinlithuania.lt/en/living_in_lithuania/cultureandclimate/lithuanians (eng).

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИНОЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ЛИТВЕ В ПОСТСОВЕТСКИЙ ПЕРИОД

И. В. Озарчук

В статье проведен анализ развития современного иноязычного образования в Литовской республике под влиянием интеграционных и глобальных процессов конца XX – начала XXI в. Проанализированы теоретические подходы к формированию содержания иноязычного образования в Литве. Выяснена роль иноязычного образования на современном этапе функционирования дошкольного, школьного и высшего образования в Литовской республике.

Доказано, что многоязычие в странах Балтии вызвано потребностью Европейского общества, а именно развитием чувства включенности каждого человека в общественную жизнь и совместное демократическое гражданство всех европейцев.

Выделены роль мотивации и необходимость изучения и владения более чем одним иностранным языком школьниками и студентами, а также поднят вопрос о введении изучения иностранных языков, начиная с детского сада.

Обоснована целесообразность интеграции знаний и умений будущих учителей иностранного языка.

Определены необходимость владения государственным (литовским) языком всеми гражданами Литовской Республики, а также иностранцам права на постоянное или временное проживание для обеспечения беспрепятственной интеграции в общественную жизнь.

Акцентируется внимание на учебных целях образования иностранным языкам, а также на внутренних и внешних причинах, которые предшествовали разработке и утверждению учебных планов литовской системы образования.

Доказано, что литовский закон способствует плюрилингвизму, так как граждане Литовской Республики являются многоязычными – две трети населения способны говорить по крайней мере на двух иностранных языках, что в несколько раз превышает средний показатель Евросоюза.

Ключевые слова: иноязычное образование, Литовская республика, коммуникативная компетентность, плюрилингвизм, цели обучения иностранным языкам.

THE MAIN DIRECTIONS OF THE DEVELOPMENT OF INHUMANE EDUCATION IN LITHUANIA IN THE POST-SOVIET PERIOD**I. V. Ozarchuk**

The article analyzes the development of modern school education in the Republic of Lithuania under the influence of the integration and global processes of the late XXth to the beginning of the XXI century. The theoretical approaches to the formation of content of foreign language education in Lithuania are analyzed. The role of foreign language education at the present stage of functioning of preschool, school, and higher education in the Republic of Lithuania is revealed.

It is proved that multilingualism in the Baltic States is due to the need of European society, namely the development of the sense of inclusion of each person in public life and the common democratic citizenship of all Europeans.

The role of motivation and the need to study and possess more than one foreign language by pupils and students is highlighted, and the issue of introducing foreign languages from the kindergarten has been raised. The expediency of integration of knowledge and skills of future teachers of a foreign language is substantiated.

The necessity of owning the (Lithuanian) language in all Lithuanian citizens as well as foreigners with the right to permanent or temporary residence is defined in order to ensure unimpeded integration into public life.

The focus is on the educational objectives of the foreign language education, as well as on the internal and external reasons that preceded the development and approval of the curricula of the Lithuanian education system.

It is proved that the Lithuanian law contributes to plurilingualism, since the citizens of the Republic of Lithuania are multilingual - two thirds of the population are able to speak at least two foreign languages, which is several times higher than the average of the European Union.

Key words: *Foreign language education, Lithuanian republic, communicative competence, plurilingualism, foreign language learning goals.*

Озарчук Ірина Василівна – асистент кафедри іноземних мов Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна). E-mail: irina_oz@ukr.net

Ozarchuk Iryna Vasyliyva – Assistant of the Department of Foreign Languages of National University of Water Management and Nature Management (Rivne, Ukraine). E-mail: irina_oz@ukr.net